

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště č. 13

Olomouc

okresní pracoviště Šumperk

Inspekční zpráva

Gymnázium Zábřeh

Náměstí Osvobození 20, 789 01 Zábřeh

Identifikátor ředitelství: 600 018 008

IZO: 102 692 165

Zřizovatel: MŠMT ČR, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1 - Malá Strana

Školský úřad: Šumperk, Lautnerova 1

Čj.	135 217/98-011096
Signatura	km5ws201

OBSAH

1 ÚVOD	3
1.1 Předmět inspekce	3
1.2 Termín inspekce	3
1.3 Složení inspekčního týmu	3
1.4 Ředitel školy	3
1.5 Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá	3
2 VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLY	4
2.1 Výchovně-vzdělávací program školy, učební plány a učební osnovy, případně jiné schválené učební dokumenty	4
2.2 Další informace o výchovně-vzdělávacím programu školy	4
2.3 Přehled o počtu ročníků, tříd a žáků	5
2.4 Poskytovaný stupeň vzdělání	5
3 ŘÍZENÍ ŠKOLY	6
3.1 Koncepční záměry školy, plánování	6
3.2 Plnění učebních plánů a učebních osnov, případně jiných schválených učebních dokumentů	6
3.3 Odborné a pedagogické řízení	7
3.3.1 Organizační struktura	7
3.3.2 Personální struktura	7
3.3.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků	7
3.4 Kontrolní systém, kontrola a hodnocení	8
3.5 Informační systém - vnitřní a vnější	8
3.6 Vedení povinné dokumentace	9
3.7 Výroční zpráva	9
3.8 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům	9
4 PODMÍNKY, PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI 10	
4.1 Hodnocení materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu žáků	10
4.2 Hodnocení psychohygienických podmínek školy	11
4.3 Hodnocení školy z hlediska kvality vyučování, hodnocení úrovně vzdělávání v jednotlivých předmětech nebo organizačních celcích	12
4.4 Hodnocení školy z hlediska úrovně výsledků učení	16
4.5 Hodnocení školy z hlediska rozvoje osobnosti žáků	16
4.6 Hodnocení výchovného poradenství	17
4.7 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně-vzdělávací činnost školy	17
4.8 Hodnocení činnosti školských zařízení, která jsou součástí školy	17
5 ZÁVĚR	18
5.1 Závěry inspekce	18
5.2 Doporučení inspekce k další činnosti školy	
5.3 Datum vyhotovení zprávy a podpisy členů inspekčního týmu	18
5.4 Datum a podpis ředitele kontrolované školy stvrzující převzetí zprávy	19
5.5 Další adresáti zprávy	19
5.6 Připomínky ředitele školy	19

1 ÚVOD

1.1 Předmět inspekce

Komplexní posouzení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

1.2 Termín inspekce

1. - 4. prosince 1998

1.3 Složení inspekčního týmu

Vedoucí týmu: RNDr. Dušan Deml
Členové týmu: PhDr. Jaroslav Hlačík
Mgr. Josef Konečný
Mgr. Zonna Němcová
Mgr. Pavel Okleštěk
Mgr. Lenka Zedková

1.4 Ředitel školy

Mgr. Karel Berka

1.5 Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá

- zřizovací listina školy ze dne 20. 12. 1991
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol a školských zařízení ze dne 4. 7. 1996, čj. 11 890/96-61-07
- Informační výpis ze sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 1. 9. 1998
- povinná dokumentace školy
- učební dokumenty
- výroční zpráva o činnosti školy a výroční zpráva o hospodaření školy
- další dokumenty školy související s činností školy
- tematické plány učiva
- písemné práce žáků
- dotazník ČŠI pro rodiče žáků
- hospitační záznamy
- podkladová inspekční dokumentace

2 VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLY

2.1 Výchovně-vzdělávací program školy, učební plány a učební osnovy, případně jiné schválené učební dokumenty

Výchovně-vzdělávací program školy vychází z učebních dokumentů schválených MŠMT ČR pro čtyřletá a víceletá gymnázia a koresponduje s platným Informačním výpisem ze sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení MŠMT ČR ze dne 1. 9. 1998:

79-02-5/00 víceleté gymnázium

učební plán č. j. 25 048/95-21-23

79-02-5/00 čtyřleté gymnázium

učební plán č. j. 25 049/95-21-23

Učební osnovy oborů vycházejí z platných učebních dokumentů.

Škola vyučuje podle platných učebních plánů a učebních osnov vydaných MŠMT ČR.

2.2 Další informace o výchovně-vzdělávacím programu školy

Škola nabízí volitelné a nepovinné předměty, které vhodně doplňují schválený výchovně-vzdělávací program a umožňují žákům rozšířit své znalosti, a tím dosáhnout lepšího uplatnění po ukončení školy. Nadaní žáci se zapojují do soutěží vyhlášených MŠMT ČR a dosahují dobrých výsledků. V rámci přípravy na tyto soutěže pedagogové poskytují konzultace nad rámec povinné výuky.

Velký důraz je kladen na výuku informatiky a výpočetní techniky, škola proto poskytuje možnost práce s Internetem.

Na škole je 25 žáků částečně uvolněno ze zdravotních důvodů z výuky tělesné výchovy. Předmět zdravotní tělesná výchovna není zaveden.

Škola nabízí ve svém vzdělávacím programu další aktivity, které vhodně doplňují zvolený výchovně-vzdělávací program školy.

2.3 Přehled o počtu ročníků, tříd a žáků

Ročník	Počet žáků v ročníku	Třída	Obor	Celkový počet žáků	Z toho dívek	Integrovaní zdr.postiž. žáci
1.	60	G-1.A	79-02-5/00	31	19	0
		G-1.B	79-02-5/00	29	13	0
2.	61	G-2.A	79-02-5/00	30	17	0
		G-2.B	79-02-5/00	31	18	0
3.	96	G-3.A	79-02-5/00	26	15	0
		G-3.B	79-02-5/00	24	12	0
		G-3.C	79-02-5/00	20	14	0
		G-3.D	79-02-5/00	26	12	0
4.	75	G-4.A	79-02-5/00	23	14	0
		G-4.B	79-02-5/00	30	15	0
		G-4.C	79-02-5/00	22	12	0
5.	32	1.A	79-02-5/00	32	22	0
6.	86	2.A	79-02-5/00	30	19	0
		2.B	79-02-5/00	27	14	0
		2.C	79-02-5/00	29	16	0
7.	85	3.A	79-02-5/00	27	17	0
		3.B	79-02-5/00	27	17	0
		3.C	79-02-5/00	31	15	0
8.	87	4.A	79-02-5/00	31	19	0
		4.B	79-02-5/00	27	14	0
		4.C	79-02-5/00	29	15	0
Σ	582	21		582	329	0

2.4 Poskytovaný stupeň vzdělání

Škola poskytuje úplné střední vzdělání.

3.1 Koncepční záměry školy, plánování

Koncepční záměry školy mají jasně stanovené a formulované cíle, které vycházejí z dlouhodobého rozvoje orientovaného především na oblast osmiletého a čtyřletého denního studia a na oblast materiálního a personálního zabezpečení. Současně jsou vymezeny podmínky pro studium v zahraničí a činnost diagnostického centra.

Škola ve své koncepci reaguje na realizaci Programu optimalizace sítě středních škol, ve smyslu předloženého Projektu vývoje kapacit gymnázií v okrese Šumperk do školního roku 2001/2002. V rámci tohoto projektu došlo ke snížení počtu tříd osmiletého studia a zavedení čtyřletého studia na škole.

Koncepce navazuje na stoletou tradici školy, její významné postavení v regionu a odpovídající úroveň přípravy studentů pro vysokoškolské studium. Je přijata pedagogickým sborem, rodiči i zřizovatelem a je v praxi realizována.

V současnosti byla na škole ukončena významná etapa jejího budování, které bylo především zaměřeno na nákladnou rekonstrukci areálu hlavní budovy. V nastávajícím období se mj. počítá s postupnou inovací vnitřního vybavení.

Plánování ve škole představuje efektivní stupeň k vlastní realizaci výchovně-vzdělávacího procesu a jeho zabezpečení. Podle oborového zaměření jsou racionálním způsobem zapojeny do tohoto systému i jednotlivé katedry jako metodické a poradní orgány.

Plánované termíny stanovených cílů jsou vedením školy sledovány, úkoly průběžně vyhodnocovány a následně analyzovány dosažené výsledky. Jsou vytvořeny hodnotící nástroje a zpětná vazba.

ČŠI charakterizuje koncepční záměry školy a její plánování jako velmi dobře fungující, celkově je hodnotí jako nadprůměrné.

3.2 Plnění učebních plánů a učebních osnov, případně jiných schválených učebních dokumentů

Učební osnovy předmětů jsou v převážné míře plněny, nedostatky byly zjištěny v plnění osnov zeměpisu. Ve vyšších třídách víceletého gymnázia je zařazen zeměpis do prvních dvou ročníků v celkové dotaci čtyři hodiny týdně. V učební osnově pro zeměpis (čj. 23404/94-23) je učivo rozvrženo do tří ročníků. Rozvržené učivo školou nekoresponduje s osnovou. Např. v 1. ročníku je vyřazen tematický celek Cvičení a pozorování v terénu, tematické celky Fyzickogeografická sféra a Socioekonomická sféra jsou z výuky rovněž vyřazeny. Celek Aplikovaná geografie je omezen na globální problémy lidstva.

Stávající tematické plány učiva zeměpisu, vyžadují přepracování, event. navýšení týdenní časové dotace v některém ročníku o jednu hodinu.

Nejasně se jeví postavení nepovinných předmětů v rámci učebního plánu. I když druhý cizí jazyk a informatika a výpočetní technika v nižších třídách víceletého gymnázia jsou v učebním plánu deklarovány jako předměty nepovinné, záznamy o práci v nich nejsou vedeny na předepsaných tiskopisech, ale v třídních knihách jednotlivých tříd.

Plnění učebních plánů je na běžné úrovni.

3.3 Odborné a pedagogické řízení

3.3.1 Organizační struktura

S ohledem na skutečnost, že má škola tři pracoviště, je její organizace mimořádně náročnou záležitostí. Dvě samostatná pracoviště v Zábřehu a v Mohelnici jsou určena pro studenty nižších ročníků školy z těchto měst a jejich okolí. V historické budově gymnázia v Zábřehu jsou umístěny vyšší ročníky osmiletého studia a čtyřleté studium.

Vytvořená organizační struktura je dobře propracovaná a jednoznačně vymezuje pravidla činnosti organizace vzdělávacího a výchovného procesu i provozu školy. Ředitel školy má dokonalý přehled o jejím chodu a dosahovaných výsledcích, jeho řídicí pokyny jsou jednoznačné. Zástupci ředitele školy působí na jednotlivých pracovištích a kvalifikovaně zabezpečují oblast výchovnou a vzdělávací. Ostatní pracovníci školy spoluvytvářejí dobré podmínky pro práci pedagogů i žáků. Ve škole převládá atmosféra spolupráce.

Kompetence vedoucích pracovníků školy, vedoucích metodických a poradních orgánů jsou promyšleně a adresně delegovány, je vytvářen prostor pro jejich uplatňování. Jejich signály, připomínky a návrhy jsou vedením školy akceptovány. Uvedené skutečnosti se projevují pozitivně v efektivním řízení školy.

Organizační struktura školy je funkční a má zpětnou vazbu. ČŠI ji hodnotí jako nadprůměrnou.

3.3.2 Personální struktura

Pedagogičtí pracovníci	Pedagogická a odborná způsobilost							
	úplná		jen odborná		jen pedagogická		nevyhovující	
	interní	externí	interní	externí	interní	externí	interní	externí
Učitelé	54	0	0	0	0	0	4	0
Celkem	54	0	0	0	0	0	4	0

Většina předmětů je vyučována kvalifikovanými učiteli. Necelých 16 % hodin je vyučováno učiteli s jinou odbornou způsobilostí. Jde především o výuku cizích jazyků, občanské výchovy, resp. základů společenských věd a výtvarné výchovy.

Pedagogický sbor je stabilizován, k nežádoucí fluktuaci ve škole nedochází.

Ve sboru je převaha žen, věková struktura je příznivá, největší zastoupení má věková kategorie 31 - 45 let.

Personální struktura je spíše nadprůměrná.

3.3.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků

Jedna výchovná poradkyně zahájila kvalifikační studium v oboru výchovné poradenství, jedna učitelka si zvyšuje kvalifikaci studiem oboru německý jazyk. Vedení školy umožňuje učitelům zúčastňovat se metodických kurzů, seminářů, školení, odborných konferencí a stáží. Motivací pro účast na uvedených akcích není jen možnost

rozšířit své vzdělání, ale i skutečnost, že ředitelství školy hradí náklady s účastí spojené a že tyto aktivity jsou oceňovány i finančně.

Učitelé mají k dispozici odborná periodika, která škola odebírá. Někteří učitelé přispívají svými články do odborné literatury.

Péče o odborné vzdělávání učitelů je nadprůměrná.

3.4 Kontrolní systém, kontrola a hodnocení

Na úrovni školy je zpracován plán kontrolní činnosti, který zahrnuje jednotlivé úseky a vymezuje úkoly pracovníkům vedení. Část kompetencí v oblasti výchovně-vzdělávacího procesu je přenesena na vedoucí kateder. Obsahová náplň kontrolní činnosti je stanovena v dostatečné šíři a postihuje provoz a výchovně-vzdělávací činnost školy. Její realizace vyhovuje z hlediska kvalitativního, je však třeba posílit kontrolní činnost plnění učebních osnov. ČŠI navrhuje vytvořit systém testů, který vychází ze zpracovaných Standardů vzdělávání školy.

K hodnocení žáků jsou pedagogickými pracovníky průběžně používány standardní prostředky, využívány jsou mj. i hodnotící testy v posledním ročníku nižších stupňů gymnázia. Kontrola a rozbor studijních výsledků jsou pravidelnou náplní jednání čtvrtletní pedagogické rady.

K hodnocení pracovníků školy jsou vypracována kritéria, která slouží jako podklad pro přiznávání nenárokových složek platů. Kritéria jsou postavena hlavně na preferování motivujícího hodnocení žáků učiteli.

Kontrolní systém je na škole zaveden a je funkční. Jeho úroveň ČŠI hodnotí jako spíše nadprůměrnou.

3.5 Informační systém - vnitřní a vnější

Vedení školy má vypracován přehledný a účinný informační systém, který vychází z potřeb organizace školy a plnění výchovně-vzdělávacích úkolů. Informace jsou předávány písemně i ústně, včas a s přehledem. Důvěrné informace jsou zabezpečeny před zneužitím.

Zpětnovazební funkce vnitřního informačního systému je vytvořena, což mj. potvrzuje i Průzkum spokojenosti studentů se školou, který byl uskutečněn vedením školy u čtvrtých ročníků a byl zaměřen na hodnocení nabídky vzdělávacího programu školy, hodnocení vzájemných vztahů mezi žáky a učiteli, vybavení školy aj. Z výsledků je patrná spokojenost žáků se školou.

Spolupráce s rodiči je uskutečňována hlavně prostřednictvím třídních schůzek a veřejného rodičovského shromáždění na začátku školního roku, podle potřeby i individuálním jednáním s pedagogickými pracovníky a vedením školy.

Z dotazníku ČŠI pro rodiče vyplývá mj. jejich spokojenost s úrovní informovanosti. Z besedy žáků se školními inspektory je zřejmá potřeba zřídit studentskou radu, která by přispěla k prohloubení oboustranné komunikace.

O činnosti školy byla veřejnost informována i vydáním rozsáhlého almanachu ke stému výročí založení školy. Spolupráce s dalšími partnery školy je hodnocena jako velmi dobrá.

Informační systém dobře funguje a je založen na jasných pravidlech, předávání informací je pravidelné a účelné. ČŠI hodnotí informační systém jako nadprůměrný.

3.6 Vedení povinné dokumentace

Povinná dokumentace je ve škole zavedena v souladu se zákonem. Administrativní nedostatky při vedení dokumentace, na které byl ředitel školy upozorněn, byly v průběhu inspekce odstraňovány. Dále bylo zjištěno:

- Osobní údaje žáků jsou vedeny v počítačové i písemné podobě, v Mohelnici ve složce žáka. Údaje o přijetí žáků ke studiu jsou v materiálech o přijímacím řízení. Průběh studia (klasifikace, konání komisionálních zkoušek) je zaznamenáván v třídních výkazech.
- Spisy o přijímacím řízení obsahují podstatné údaje, ale vlastní protokol o přijímacím řízení není veden (není např. známo složení komise pro přijímací řízení). Část přihlášek ke studiu do 1. ročníku ve školním roce 1998/99 byla přijata na nepředepsaných tiskopisech.
- Nedostatky ve způsobu vedení dokumentace nepovinných předmětů (cizí jazyk a informatika a výpočetní technika). Nejsou použity předepsané tiskopisy.

Vedení povinné dokumentace je na běžné úrovni.

3.7 Výroční zpráva

Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1997/1998 obsahuje všechny části dle § 17e odst. 2, 3 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších úprav. Součástí zprávy jsou i další informace o škole, které popisují činnost školy. Z analýzy výsledků výroční zprávy vychází vedení školy při plánování další činnosti.

Některé údaje o žácích nelze prezentovat pro jejich osobní charakter (jména ne prospívajících žáků).

Zpráva o hospodaření školy v roce 1997 a za první pololetí roku 1998 je zpracována a členěna podle zákona.

Obě zprávy byly projednány na pedagogické radě a předány školskému úřadu a zřizovateli.

Výroční zpráva je hodnocena jako spíše nadprůměrná.

3.8 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

Vedení školy plánuje využití finančních prostředků v průběhu celého roku. Ředitel školy má každý měsíc dokonalý přehled o čerpání prostředků a podle toho usměrňuje jejich další čerpání. Evidence majetku je zavedena a probíhá jeho pravidelná inventarizace.

Učební pomůcky jsou nakupovány podle potřeby a s ohledem na jejich vícestranné použití. Efektivita využívání finančních prostředků je nadprůměrná.

4 PODMÍNKY, PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

4.1 Hodnocení materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu žáků

Výuka probíhá v hlavní budově školy a na dvou odloučených pracovištích, kde jsou třídy pro žáky nižších tříd, v Zábřehu, Školská 9 a v Mohelnici, Vodní 27.

Hlavní budova školy

Počet učeben je dostatečný, mimo standardní učebny jsou pro výuku k dispozici malé učebny k výuce cizích jazyků, odborné učebny a laboratoře pro fyziku, chemii a biologii. Zájemcům o chemii a pro jejich přípravu na odborné soutěže je k dispozici malá laboratoř. Odborné učebny jsou zřízeny pro výpočetní techniku, zeměpis a dějepis, jedna třída je vybavená psacími stroji (pisárna). Počítačové vybavení je v současné době na velmi dobré úrovni. Škola je za výhodných podmínek napojena na internetovou síť.

Prostorná aula slouží nejen žákům školy, ale i veřejnosti jako koncertní síň.

Vybavení pomůckami je na dobré úrovni, je však třeba některé z nich aktualizovat (např. zeměpis, biologie).

Nábytek ve třídách je starší, v učebně pro zeměpis a dějepis značně poškozený.

Kabinety pro učitele jsou vhodně umístěny a spojeny s odbornými učebnami.

Knihovna školy slouží učitelům i žákům. Obsahuje přes 6 000 titulů odborné literatury a beletrie. Fond knih je doplňován. Výpůjční doba je značně dlouhá, frekvence výpůjček není velká, některé tituly jsou žákům půjčeny až na šest let.

Pro výuku tělesné výchovy je v přízemí budovy menší tělocvična se šatnou a sociálním zařízením a další šatny. U budovy je hřiště s umělým povrchem pro košíkovou a odbíjenou.

Odloučené pracoviště Zábřeh, Školská 9

Budova bývalé základní školy je starší a interiér vyžaduje opravy. Je nutná obnova nábytku. V budově je umístěno sedm tříd gymnázia a pět tříd prvního stupně místní základní školy. Šatny žáků jsou umístěny v přízemí.

Učebny jsou prostorově dostatečné. Jsou zde vybudovány odborné pracovny pro chemii a fyziku, zeměpis, dějepis a matematiku, dvě malé učebny jsou určeny pro výuku cizích jazyků.

V budově školy je výdejna stravy pro žáky gymnázia.

Menší tělocvičnu využívají i žáci základní školy. Hřiště u školy je v současné době zrušeno (stavba v bezprostřední blízkosti školy). Jeho vybudování bude zahájeno v roce 1999.

V dotazníku ČŠI vyslovilo 25 % rodičů výhrady k materiálně-technickým podmínkám obou pracovišť školy v Zábřehu.

Odloučené pracoviště Mohelnice, Vodní 27

Čtyři nižší třídy víceletého gymnázia pro žáky z Mohelnice a okolí jsou umístěny v budově základní školy. V objektu školy byly provedeny rozsáhlé stavební úpravy, které byly v tomto roce ukončeny. Budova je řešena a vybavena moderně, nabízí nejen velmi hezké prostředí, ale i účelné zázemí. Žáci gymnázia zde mají velmi dobré podmínky: prostorné učebny s pěkným nábytkem, zařízené odborné učebny (např. pro biologii, fyziku, chemii, zeměpis, hudební výchovu, výtvarnou výchovu s keramickou dílnou) a učebny pro výuku cizích jazyků. V učebně výpočetní techniky je dostatek počítačů, toto vybavení je nutno postupně modernizovat.

Kabinety učitelů jsou rovněž velmi dobře vybaveny. Pomůcky pro všechny předměty jsou v dostatečném množství. Mnohé z nich si učitelé zhotovují svépomocně.

Pro výuku je k dispozici tělocvična a posilovna, u školy je vybudováno rozsáhlé hřiště pro sportovní hry a atletiku.

Školní knihovna má 5 500 svazků učebnic, odborné literatury a beletrie a je přístupná žákům obou škol.

Žáci gymnázia se stravují v prostorné jídelně základní školy.

Materiálně-technické podmínky jsou rozdílné, nejlepší jsou na pracovišti v Mohelnici. Celkově lze hodnotit materiálně-technické podmínky školy jako spíše nadprůměrné.

4.2 Hodnocení psychohygienických podmínek školy

Maximální počet žáků ve třídě je dodržen. Výjimkou je první ročník čtyřletého gymnázia, kde byli v rámci přijímacího řízení přijati 32 žáci. Školský úřad Šumperk vyslovil dopisem ze dne 26. 6. 1998 souhlas s přijetím dvou žáků devátého ročníku základní školy nad počet 30 žáků ve třídě. Souhlas odůvodnil tím, že šlo o žáky s dobrým prospěchem, kteří nebyli přijati ani po druhém kole přijímacího řízení a po odvolacím řízení.

Rozvrh hodin respektuje maximální počet vyučovacích hodin v jednom dni. Délka přestávek umožňuje přiměřenou relaxaci žáků i učitelů. V rozvrhu hodin je vytvořen časový prostor ke stravování (polední přestávka).

Někteří žáci nižších tříd víceletého gymnázia vyslovili v průběhu řízeného rozhovoru se členy inspekčního týmu nesouhlas s velkým množstvím „písemek“. Také někteří rodiče upozorňovali v dotaznících na vysokou náročnost studia a možné přetěžování žáků. ČŠI zjistila, že se tímto problémem vedení školy preventivně zabývá a prokazatelně sleduje zadávání čtvrtletních písemných prací. Ověřování dílčích vědomostí formou krátkých písemných testů nelze považovat za tzv. „písemky“.

Pracovní prostředí žáků i vyučujících je vyhovující. Pro zabezpečení pitného režimu jsou vytvořeny příznivé podmínky.

ČŠI hodnotí psychohygienické podmínky jako nadprůměrné.

4.3 Hodnocení školy z hlediska kvality vyučování, hodnocení úrovně vzdělávání v jednotlivých předmětech nebo organizačních celcích

Anglický jazyk

Obě inspektované hodiny vedly učitelky v anglickém jazyku. V hodinách byli žáci seznámeni s cíli hodiny. Žáci aktivně pracovali s učebnicemi, pracovními texty, slovníky, individuálně i ve skupinách. K upevnování získaných řečových dovedností učitelé využili audiovizuální techniku, metodu rozhovoru, někteří i písňovou interpretaci. V hodinách se vyučujícím podařilo vytvořit příjemnou pracovní atmosféru, s nenásilným zapojením žáků do vyučovacího procesu.

Výuka anglického jazyka měla ve sledovaných hodinách spíše nadprůměrnou úroveň.

Biologie

Hospitace se uskutečnily ve čtyřech hodinách, kde učili pedagogové s dlouhodobou praxí a požadovanou způsobilostí. Vyučovaná látka byla v souladu s učebními dokumenty, v jedné hodině byl zaznamenán mírný skluz v probíraném učivu. V jiném případě nebyl tematický plán obsahově aktualizován s ohledem na vyučovaný ročník.

Vzdělávací cíle byly stanoveny ve většině vyučovacích hodin. Učitelé převážně používali tradiční formy práce, při kterých převládala jejich činnost nad samostatností a aktivitou žáků. Pro zhodnocení výkonu žáků byl vytvořen minimální prostor, v jedné hodině se ukázalo, že znalost staršího učiva je problematická. Efektivita poloviny vyučovacích hodin byla poměrně nízká, zpravidla chyběl shrnující závěr hodiny a zpětnovazební ověření pochopení učiva žáky.

Jedna vyučovací hodina byla v tomto smyslu nadprůměrná, použité metody a formy vyučování vedly k upoutání pozornosti žáků, posílení jejich aktivity, rozvíjení samostatnosti a upevnování vědomostí a dovedností. Maximálně byla využita názornost a didaktická technika.

Vztah vyučujících k žákům byl přátelský, atmosféra ve třídách byla pozitivně laděná.

Kvalita výuky biologie byla ve sledovaných hodinách na běžné úrovni.

Český jazyk

Učební osnova předmětu je plněna v souladu s požadavky na profil absolventa. Inspekce realizovala hospitace ve čtyřech vyučovacích hodinách. Většina sledovaných hodin měla dynamický průběh, vyučující volili aktivizační formy a metody práce, přirozenými pracovními postupy nutili žáky k vytvoření vlastního názoru a logického úsudku. I když bylo středem pozornosti probírané téma, mohli si žáci uvědomovat nejen propojenost jazyka, stylistických a literárních prvků, ale i vzájemné vazby na další předměty a oblasti života. Žáci pracovali s učebnicemi, literárními texty i odbornou literaturou, a to individuálně i ve skupinách.

Výuka českého jazyka ve sledovaných hodinách měla v převaze pozitivu.

Dějepis

Hospitace se uskutečnily ve třech hodinách. Výuka probíhala v souladu s tematickými plány a osnovami, cíle vyučovacích hodin byly splněny. Metody a formy práce byly vhodné

voleny a žáci byli aktivní po celou vyučovací hodinu. Hodnocení žáků bylo motivující a individuální klasifikace objektivní. Žákům byl dán prostor k vyjadřování svých názorů, myšlenek a různých způsobů řešení zadaného problému. Žáci měli k dispozici potřebné základní materiály, vhodně byla využita audiovizuální technika a hmotné prameny. Vzájemný vztah mezi učiteli a žáky byl přátelský a vzájemně respektující. Znalosti žáků odpovídaly požadavkům osnov. Efektivita hodin byla poměrně vysoká.

Výuka dějepisu měla nadprůměrnou úroveň.

Fyzika

Ve dvou vyučovacích hodinách se projevovala pedagogická a odborná erudovanost učitelů. V hodině laboratorní práce si žáci měřením a výpočty konfrontovali teoretické a empirické poznatky. Žáci se chovali při práci ukázněně, projevovali smysl pro spolupráci, rychle se soustředili a orientovali na splnění úkolů. Učitel svým osobitým projevem, stylem a organizací práce zvládl výuku teoreticky i prakticky. Cíl a obsah laboratorní práce korespondoval s tematickým plánem učiva (TPU) a osnovami vzdělávacího programu Základní škola. Použité pomůcky ze souprav mechaniky vyhovovaly požadavkům moderního způsobu výuky. Na doplnění času ke konci hodiny mohli pohotovější žáci řešit praktickou úlohu. Tempo práce se řídilo úspěchy žáků. Celková atmosféra ve třídě byla pracovní, příznivě ovlivňující proces fyzikálního empirického poznávání.

V druhé hodině fyziky, která probíhala na odloučeném pracovišti Mohelnice v odborné učebně, byla při opakování a procvičení probraného učiva rovněž silně podpořena empirická složka poznávání. Žáci byli rozděleni do skupin a frontálně prováděli fyzikální pokusy. Správnost manipulace s pomůckami, dovednosti i kvalita vědomostí při opakování prokazovaly dobrou úroveň výsledků učení. Praktické zapojování elektrických obvodů bez použití zdrojů napětí však ztrácelo na výsledném efektu. Zájem žáků byl po celou dobu výuky udržován prováděnými experimenty, měřeními a výpočty.

Kontrola a hodnocení vědomostí žáků má u jednotlivých učitelů rozdílnou úroveň. V jedné třídě je frekvence známek ve studijních průkazech přiměřená, v druhé třídě mají žáci jen dvě známky z písemných prověrek. Písemný projev žáků je na odpovídající úrovni po stránce formální i obsahové. Sešity žáků se vedou jednotně, jsou však málo kontrolované učiteli. Vybavení kabinetů fyziky učebními pomůckami je dostačující, umožňuje plnit osnovy zvoleného vzdělávacího programu.

Kvalita výuky fyziky byla spíše nadprůměrná.

Informatika a výpočetní technika

Hospitovány byly dvě hodiny u vyučujících s předepsanou kvalifikací. Hodiny byly velmi vhodně rozděleny na část teoretickou a praktickou. Cíle hodin byly postupně plněny v části teoretické, kdy učitelé používali při probírání učiva vhodné příklady pro vysvětlení daného jevu. V praktické části žáci aplikovali právě získané vědomosti přímo u počítačů a vyučující postupně kontrolovali jejich práci a zvládnutí učiva. V učebně, kde jsou počítače připojeny k Internetu, pracovali žáci také na úkolech, které měly ukázat zvládnutí práce s internetovou sítí. Dosahované výsledky byly velmi uspokojivé.

Vyučování předmětu mělo převahu pozitiv nad běžnou úroveň.

Matematika

Ve čtyřech kontrolních hospitacích v 1. až 3. ročníku měli učitelé jasně stanovené cíle a obsah hodin, které byly v souladu s TPU. Celoroční rozvržení učiva vykazuje přesuny mezi jednotlivými ročníky tak, jak umožňuje metodický pokyn MŠMT ČR. Kontrolou probraného učiva podle zápisů v třídních knihách bylo zjištěno, že učitelé skutečně vyučují podle TPU a respektují požadavky osnov. Učivo ve sledovaných hodinách bylo podáváno věcně správně a srozumitelně. Ve dvou vyučovacích hodinách se výrazně měnily metody a formy práce - dialog učitele s žáky, procvičování, zkoušení ústní a písemné, frontální i individuální, soutěžení, samostatná práce. Ve výběru příkladů pamatovali učitelé na aplikace různých hledisek a rozvíjeli logické myšlení žáků. Ve třech hodinách bylo učivo vhodně motivováno. Učitelé poskytovali žákům prostor pro aktivitu a vlastní činnost. Jen v jedné hodině se vyznačovala práce žáků pasivitou a trpěla jednotvárností.

Tempo hodin se řídilo úspěchy žáků, k procvičení učiva měli dostatek času. Učitelé věnovali žákům individuální péči při řešení příkladů na tabuli a při samostatné práci v lavicích.

Pozorováním bylo zjištěno, že žáci mají smysl pro spolupráci s učiteli, vzájemné vztahy jsou harmonické a celková atmosféra při vyučování přispívala k dosažení vytčených cílů. U žáků se projevuje samostatnost, odpovědnost a jejich chování při výuce je kultivované. Písemný projev žáků ve vyšších třídách je na slabší úrovni a učitelé mu nevěnují potřebnou pozornost. Kontrolou samostatné práce žáků je možno výsledky učení hodnotit pozitivně. Všechny hodiny byly zakončeny jejich zhodnocením, shrnutím učiva a zadáním účelných domácích úkolů.

K hodnocení žáků učitelé užívají obvyklé způsoby, tj. individuální a orientační zkoušení, písemné prověrky, kontrolní práce. Frekvence hodnocení podle klasifikace ve studijních průkazech je přiměřená charakteru předmětu a má většinou motivující funkci. Učitelé provádějí u kontrolních prací analýzu chyb a věnují jim pozornost při opakování a procvičování učiva.

Vyučování matematiky mělo podle kontrolních hospitací spíše nadprůměrnou úroveň.

Německý jazyk

Učební osnova předmětu je plněna. Hospitace proběhly v osmi vyučovacích hodinách. Vzájemná komunikace mezi učitelkami a žáky byla vedena převážně v německém jazyce. Vyučovací formy a metody většiny učitelek měly shodný charakter. V těchto hodinách bylo zařazeno frontální i skupinové vyučování a práce ve dvojicích. V průběhu hodin byl kladen důraz na rozvoj jazykových dovedností, konverzačních schopností, mluvený i psaný projev. Žáci také prohlubovali svoji schopnost porozumění textu na základě poslechu magnetofonové nahrávky. Během výuky žáci pracovali s učebnicemi, ke splnění stanovených cílů přispěly vhodně a účelně použité názorné pomůcky.

Jedna vyučovací hodina postrádala potřebný činnostní charakter, žáci nebyli dostatečně zaměstnáni vzhledem k neefektivnímu a dlouhému zkoušení jednotlivců u tabule bez zadání samostatné práce ostatním žákům. K hodnocení žáků využívaly učitelky různé formy, převažovalo průběžné a motivující slovní hodnocení. Frekvence známek z ústního a písemného prověřování je přiměřená charakteru předmětu i jeho týdenní časové dotaci.

Výuka německého jazyka ve sledovaných hodinách měla díleč pozitiva nad běžnou úroveň.

Tělesná výchova

Hospitace byly provedeny ve třech skupinách. Ve všech hodinách bylo oznámeno téma a průběh hodin. Stavba hodin byla vhodně volena, vrchol zatížení byl v hlavní části hodiny. V jedné hodině bylo zatížení žáků nižší. Ve dvou hodinách volili učitelé formu hromadné i skupinové práce, ve třetí hodině pracoval učitel stále se všemi žáky. Diferencovaný přístup k žákům byl zjevný u dvou skupin.

Použité metody odpovídaly fázi osvojování pohybových dovedností i věku žáků. V jedné skupině byly nacvičovány (nikoliv opakovány) pohybové dovednosti, které osnovy stanovují pro nižší ročníky a které měli žáci již ovládat.

Atmosféra ve všech hodinách byla klidná, vzájemné vztahy mezi učiteli a žáky byly dobré. Ve dvou skupinách nebyla dodržena pravidla bezpečnosti práce (žákyně cvičily s prsteny).

Výuka tělesné výchovy ve sledovaných hodinách byla na běžné úrovni.

Základy společenských věd, občanská výchova

Inspekce hospitovala ve dvou vyučovacích hodinách. Osnova předmětu byla plněna. Obě učitelky volily metody a formy práce, které byly adekvátní aktuální úrovni poznávacích schopností žáků a jejich dosavadní životní zkušenosti. Vhodně integrovaly poznatky, dovednosti a zkušenosti z výuky a osobního života žáků s informacemi z dalších zdrojů. Žáci pracovali s učebnicemi, různými podkladovými materiály i odbornou literaturou.

Kvalita vyučování uvedených předmětů měla dílčí pozitiva nad běžnou úroveň.

Zeměpis

Hospitace se uskutečnily ve třech třídách. Cíl jedné vyučovací hodiny byl srozumitelně a jednoznačně stanoven a v průběhu hodiny realizován. Učitelka zaujala žáky jejich neustálou aktivizací, poutavým a zajímavým výkladem a maximálním využíváním zeměpisných pomůcek. Mimořádný důraz byl kladen na souhrnné opakování a upevňování učiva v širokém rozsahu souvislosti a probírané látky. Pozitivně motivovaní žáci s učitelkou dobře spolupracovali. Jejich znalosti byly velmi dobré, efektivita vyučovací hodiny byla vysoká.

V dalších dvou hodinách učitel volil hromadnou formu výuky, z vyučovacích metod použil výklad učiva, práce s atlasem a rozhovor s žáky, kteří vyvozovali nové závěry na základě dřívějších znalostí. Metody práce se vhodně prolínaly. Výklad učitele byl srozumitelný a odpovídal věku žáků. V jedné hodině byl žákům předložen test k ověření znalostí z dřívějšího učiva. Ve dvou hodinách nebyla použita nástěnná mapa vztahující se k tématu, v jednom případě byla při výuce vyvěšena mapa jiného státu, než byl probírán.

Aktivita žáků byla lepší v nižších třídách víceletého gymnázia.

Kvalita výuky zeměpisu byla ve většině sledovaných hodin na běžné úrovni, v jedné hodině byla nadprůměrná.

Na základě hospitací uskutečněných v 37 vyučovacích hodinách hodnotí ČŠI kvalitu a úroveň vyučování na škole jako spíše nadprůměrnou.

4.4 Hodnocení školy z hlediska úrovně výsledků učení

Podle koncepčních záměrů školy budou jejím základem žáci, ve kterých probudí schopní učitelé zájem o vzdělání a touhu po novém poznání. Výsledným efektem je deklarovaná úspěšnost žáků při přijetí na vysokou školu a snadnější adaptace v dalším studiu i v běžném životě.

Tomuto cíli odpovídají jednotlivé kroky, které jsou promyšlené a funkční. Vedení školy společně s učiteli zpracovalo vnitřní standard vzdělávání, v němž formulovalo vzdělávací cíle a kmenové učivo. Postupně se standard stane i účinným nástrojem sebeevaluace.

Pozorováním a studiem podkladových materiálů ČŠI zjistila, že žáci dosahují velmi dobrých studijních výsledků. Důkazem je především jejich vysoká úspěšnost v Sondě MATURANT 98, kdy v rámci ČR se umístili mezi cca 1500 sledovanými školami pětikrát (z šesti předmětů) do 120. místa. V obecných studijních předpokladech žáci dosáhli 26. místo, v matematice pro maturanty 67. místo a v českém jazyce 91. místo. V severomoravském regionu (270 sledovaných škol) byli v obecných studijních předpokladech na 1. místě, v matematice pro maturanty na 6. místě, v českém jazyce na 11. místě. Další umístění byla rovněž výborná (matematika pro nematuranty 14., anglický jazyk 16., německý jazyk 44.).

Při maturitní zkoušce 1997/98 prospělo s vyznamenáním 41,4 % žáků. Celkový průměrný prospěch byl 1,83.

V dlouholetém průměru je 80 % žáků úspěšných při přijetí na vysoké školy a vyšší odborné školy. Za poslední tři roky je procento úspěšnosti ještě vyšší.

Výraznou spokojenost s výsledky učení vyslovili i rodiče (84 %) v dotazníku ČŠI. Ve stejném procentu projevíli spokojenost s celkovým hodnocením školy a v 86% byli spokojeni s úrovní vzdělávání.

Přestože žáci školy dosahují v učení velmi dobrých výsledků, usiluje vedení školy promyšlenou strategií o další zkvalitňování výchovně-vzdělávacího procesu. ČŠI hodnotí úroveň výsledků učení jako nadprůměrnou.

4.5 Hodnocení školy z hlediska rozvoje osobnosti žáků

Škola žákům nabízí možnost prosadit se v aktivitách různého charakteru (viz bod 4.7). Většina vyučujících klade důraz na komunikativní styl výuky, na pozitivní formování osobních kompetencí, hodnotových orientací a postojů. Žáci mohou svoje názory oficiálně publikovat prostřednictvím tří školních časopisů.

V době pobytu inspekce se žáci chovali kultivovaně, v průběhu řízeného rozhovoru s inspektory i ve vyučovacích hodinách prokázali velice dobrou schopnost vytvořit si vlastní názor. Závěry vyslovovali s dostatečnou mírou sebekritiky.

Přestože si vedení školy tento trend uvědomuje, oficiálně deklarovalo ve školním řádu svoje představy a požadavky na žáka spíše direktivně. Základní ustanovení se týkají povinností žáků, chybí v něm zakotvení jejich práv. V tomto ohledu je nutné stávající školní řád aktualizovat.

Vedení školy a učitelé vytvářejí příznivé podmínky pro rozvoj všestranné osobnosti žáka. V této oblasti výchovně-vzdělávací činnosti školy se vyskytují dílčí pozitiva nad běžnou úroveň, proto ji ČŠI hodnotí jako spíše nadprůměrnou.

4.6 Hodnocení výchovného poradenství

Výchovné poradenství zabezpečuje na každém pracovišti jeden výchovný poradce. Činnost všech tří výchovných poradců je plánovitá, vychází z koncepčních záměrů školy a je zaměřena na tyto úkoly:

- metodická a informační činnost v oblasti profesní orientace žáků,
- pomoc třídním učitelům při řešení výchovných a výukových problémů žáků,
- spolupráce s psychologem, pedagogicko-psychologickou poradnou a ostatními institucemi,
- koordinace aktivit v oblasti prevence zneužívání návykových látek (tzv. Minimální preventivní program, osvětová a přednášková činnost).

Činnost jednotlivých výchovných poradců je prováděna s ohledem na věk žáků a jejich potřeby. Převažuje práce koordinační a informační. Diagnostiku zajišťují odborníci - speciální pedagogové a psychologové.

Práci školy v oblasti výchovného poradenství hodnotí ČŠI jako spíše nadprůměrnou.

4.7 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost školy

Škola prosazuje aktivity, které podporují její výchovně-vzdělávací program a současně individuálně rozvíjí všestrannou osobnost žáka (např. účast na olympiádách, odborných a sportovních soutěžích, organizování zájezdů do divadla, pořádání odborných exkurzí, účast na projektech sdružení Tereza aj.). Současně se podílí nebo organizuje akce různého charakteru, které často přesahují rámec regionu a mají celostátní, někdy i mezinárodní charakter (např. Kahlíkův podzim, GYZA 97, zájmová odborná studentská činnost Duha aj.).

Žáci mohou pracovat v různých kroužcích (divadelní, recitační, pěvecký, výtvarný, keramický, cizí jazyk, výpočetní technika atd.). Vedení školy žákům nabízí i jazykové kurzy a pobyty v zahraničí.

Škola využívá různě zaměřených aktivit nejen k upevnění znalostí získaných při vyučování, ale i k dalšímu vzdělávání a rozvíjení osobních zájmů. Žáci jsou úspěšní nejen na regionální, ale i mezinárodní úrovni. ČŠI hodnotí tuto nabídku jako vynikající.

4.8 Hodnocení činnosti školských zařízení, která jsou součástí školy

Součástí školy je školní jídelna umístěná v hlavní budově školy. Školní jídelna zajišťuje obědy pro žáky gymnázia v Zábřehu, pro zaměstnance školy a pro žáky a zaměstnance Střední odborné školy v Zábřehu. Stanovená kapacita školní jídelny je naplněna přibližně z jedné poloviny.

Sedmdesát míst ke stolování je dostačující. Výdej stravy probíhal podle zavedeného řádu a byl plynulý. Při jeho kontrole nebyly zjištěny nedostatky. Jídelní lístek je pro strážníky vyvěšen v jídelně. Prostředí školní jídelny je hygienické, estetické a kulturní.

Činnost školní jídelny je hodnocena jako nadprůměrná.

Z. Němcová v. r.

P. Okleštěk v. r.

L. Zedková v. r.

V Šumperku dne 14. prosince 1998

5.3 Datum a podpis ředitele kontrolované školy stvrzující převzetí zprávy

Inspekční zprávu jsem převzal dne 29. 12. 1998

razítko

Podpis ředitele: K. Berka v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

5.4 Další adresáti zprávy

Na vědomí

Adresát	Datum předání/odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel:	3. 2. 1999	130 56/99
Školský úřad:	3. 2. 1999	130 55/99
Rada školy	---	---

5.5 Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány